

Сячурныя вольныя

Немайцянскі сельсавет

У адказ на прывітанне т.т. Гікало, Чарвякова і Галадзеда калгас Немайцянскі сельсавета абавязаўся здаць звыш плана 40 цэнтнераў высокакачэснага хлеба ў тэрмін.

СВЯТА КАЛГАСНАЙ РАДАСЦІ

На пачатку года, працаваўшы па план хлебнага вытворчасці і калгасіні. Днём і жыве. Поўнацэнна развіццям калгасу з МТС, свецасова здаўшы натуральную за работу трактару, складаных машын. Перавыкананне плана мабільнага фінансавых сродкаў. Закачываюцца бульбадзата, сіласаванне, асваівае ворыва.

Выступіў сакратар райкома партыі тав. Кач і начальнік паліт. аддзела т. Сягоў; старшыня райвыканкома т. Качум і старшыня Немайцянскага сельсавета камсамолец т. Магера.

Знатныя людзі немайцянскага калгасу адказвалі дружна, упэўнена: — Не здало заваланага прыміштва ні па адной галіне работы.

Скочыўся мітынг. Гаспадары і госці размыліся на адзведзеныя для іх пакоях. На культурна-прыбраных сценах, на беладонных абрусках іх чакалі шматлікія частаванні.

Дабра за поўнач цягнуўся калгасны бажэт. Закувалі. Гутарылі. Абмянявалі вопытам. Раёныя арганізацыі праіраваці лешых ударнікаў, ударніц, калгасна-жэксав. Спывалі і танцавалі. Звыш пачістэ чалавек з калгасу Немайцянскага і госці з суседніх сельсаветаў культурна і дэкавіта веселіліся.

Гэта веселіліся новыя людзі калгаснай вёскі. А раніцою 2 кастрычніка з Мемску прышла радасная тэлеграма: «Сячню, райвыканком, перадаць Немайцянскаму сельсавету — Магера, Захаравічу, Давыдзкіца».

Вітаем вас з дасягнутымі поспехамі і ўпэўнены, што ў далейшым калгас Немайцянскага сельсавета настольківай большышчак і дружнай работай дабюдца яшчэ большых поспехаў.

ГІКАЛО, ЧАРВЯКОВ, ГАЛАДЗЕД. У гэты-ж дзень тэлеграма была даслана да кожнага калгасна, да кожнага калгасніка і калгасніцы. Яна з'явілася новай крыніцай энергіі і большышчак палюбнасці ў рабоце. Два чырвоныя абомы з высокакачэснам ільвова-дзюна звыш плана адраўваюць дзяржае немайцянскага калгасу. Закачываюцца бульбадзата, рыхтуецца сьмята і пшэня зямля для жытця.

Немойта, Сячурны рай.

АГРАТЭХНІКА НА ТАКУ

Прапалка ільну два і тры разы, катроўна перабравае, асое праводзіцца ў нашых калгасках зрабілі сваю справу — лён вырост добры. Але ў з добрага ільну можна зрабіць дробнае валокно. Пры перапрацоўцы трасты треба вахоўваць правільна аграцэпні. За ўсім гэтым у нас соцаць, у першую чаргу, намасціць старшынь калгасу па ільну.

Мы соцаем, каб траста высахла ў мору, а для гэтага сумшышчыкамі павінаем павышчыць вопытных старых калгаснікаў-ударнікаў. Высушыла траста пераважым абавязкова аставае, аляксавіцэца. Многія толькі халоднай трасты. Тады яна не крышыцца.

Для рэгулёўкі аглядаем спецыяльным жодей-мільшчыкаў, якіх добра ведаюць машыну. Траба ведаць, як і для якога ільну запінуць валды. Для буйнейшых трасты слабей запінаць, для драбейшыха — тужэй. Жыццям у ільну треба пухкаць роўня, новаціня. Калі выліка жэксавка, тады ў ёй зверху і знізу пераскаеца валокна, а ў сярэдзіне астаецца праца.

У АДКАЗ НА ПРЫВІТАННЕ т.т. ГІКАЛО, ЧАРВЯКОВА І ГАЛАДЗЕДА

Прывітанне т.т. Гікало, Чарвякова і Галадзеда нас вельмі ўрадавала, яно з'явілася высокай увагаю за шчырую і добрасумленную працу.

Мы прыкладом усе сілы, каб атраўдаць вылі гонар, аказаны нам партыяй і ўрадам.

Мы не толькі выкавалі план ільвозагатоўак у 271 цэнт. валокна (замест № 9 сярэднім нумарам 11,8) і трасты (замест 1,6 нумарам 2,5).

У адказ на прывітанне прадўжэем перапрацоўку ільну, здым звыш плана высокакачэснае валокна. Ужо здалі звыш плана больш 25 цэнт. Усёго здало не менш 40 цэнтнераў.

А дзярм мы хочам расказаць аб асобных момантах, якія рашылі пашу перамогу. Нахай гэты вопыт скарыстае кожны калгас, кожны сельсавет аставаць на ільвозагатоўках рабонаў, і перамога будзе забяспечана.

Першае—выдача збожжа, атрыманага за лён, толькі на ільвяныя прададні.

Як вядома, мінулы год быў пераможным у калгас Сячурны, калі рабн з чорнай дошкі перайшоў на чырвоную і заваяваў пераходны сцяг ЦК ВК(б)В і СН ВССР. Важную ролю тут адыраў хлеб.

Узв'язь 1932 год. Тады партыя і ўрад таёсама абавязалі выдаваць хлеб, атрыманы за лён, на ільвяны прададні, але гэтага амаль нідэ ў нас не рабілі. Лён быў як-бы павартаў культаурай.

Летась, перамагочы супраціўленне культаура і астаці часткі калгаснікаў, амаль на ўсё калгасна рабна дабіліся, што збожжа, атрыманае за лён, выдавалася толькі тым, хто працаваў на ільне. Гэта быў першы перамож. Лён стаў паважанай культаурай, якая не толькі патрабуе шмат клопатаў, але і багата пачынае за шчырую працу, шмат дэкавіта.

Сячэты мы дабіліся, што ільвяны прададні стаў самым каштоўным, самым аўтарытэтным прададнем, калі можна так сказаць. За лён дзяржаца. А чаму?

Мы рабілі так. Пачынаючы з вяснянай дзяржэцы ўсё ільвяны прададні. Кожная калгасніца, калгаснік ведаюць, кожны аны выпрадавалі «агульным» і «ільвяным» прададнем. Ведаюць, што на іль-

на даць зусім розныя нумары валокна, бо ў кантрастныім дагаворы сказана, кожны і за які лён выдаецца збожжа. Траба толькі гэты разлікі дасеці да калгаснікаў і калгасніц. Тады складзецца зац'каўнасць не толькі выкаваць, але і перавыкаваць план як на кожнасках, так і акасных паказальніках.

Калі пачалася ручная перапрацоўка ільну мы адразу сталі выдаваць раз у пяцідзёну авансы на ільвяны прададні. Разлік такі: за адзін вытраваны кілограм валокна выдаецца 0,5 кг. мукі.

Авансы вяду на пачынаюць павышае прадукцыйнасць працы, дае упэўненасць трапальшчыцам і мільшчыкам у тым, што збожжа, атрыманае за лён, будзе размеркавана толькі на ільвяны прададні. Гэта дало нам магчымасць дабюдца тэтых высокіх ворм на трапанню, як 35 фунтаў у дзень (Кузмініч Наста), а 25 фунтаў—става масавай нормай.

Мы здалі ільвопрадукцыю дзяржае, збожжа за лён ужо атрымалі. Капчатковыя падлікі зроблены. Вось прыклады з некаторых калгасу.

Калгас Тімарэва атрымаў 56 цэнт. хлеба, на ільвяны прададні прыпадае 2,5 кг. Калгас Галавачы, «Чырвоны араты», Хамінічы атрымалі збожжа ад 33 да 55 цэнт., і на ільвяны прададні прыпадае ў сярэднім 2 кг.

Асобныя калгаснікі і калгасніцы атрымліваюць на паўтона хлеба на ільвяны прададні. Напрыклад, мядура Іракоў (калгас Тімарэва, Кузмініч Наста (1 мая) т. д. Другім рашучым момантам з'яўляецца штодзёнае праіраваць чарныя ударнікаў і ударніц прамтарарамі.

Штодзённымі прамі ў нас такія. За перавыкананне нормы трапання ільну звыш 8 кг. у дзень—прамтарару на 3—5 руб., а залежнасці ад перавыканання; за норму—прамтарару на 2—3 рублі. Апроч таго праманвалі за вылікі выхад на работу. Так што работа на мядура і трапанню ільну ў нас ішла культаурай.

Прададні налічваліся так. За выкананне нормы ў 8 кг. валокна № 10—дэа прададні, № 12—2,25 прададні, № 14—2,5 прададні, № 16—2,75, № 18—тры прададні. З аднаго і таго-ж ільну мож-

на даць зусім розныя нумары валокна. У некаторых калгасках імянуліся недаавадзіце справу штодзёнага праіраваць. Напрыклад, у калгасе Розмыслава. Мы разлікі гэту недаавадзіце. Праіраваць падляла ўсё на ногі. Гультай убацкі, што ён не будзе каваца за стёной ударніка. У выніку—адстаючы калгас выходзіць у рады перадавакоў.

Вось важнейшыя матэрыяльныя стымкулы, якія забяспечылі нам і кугласуатную працу на мядура ільну і трапанню і стопроданты выхад калгаснікаў і калгасніц на работу.

Стварыўшы такую зац'каўнасць у атрапоўцы ільну, нам аставалася толькі правільна расставіць сілы, арганізаваць працу на аснове сацыялістычнага сапарніцтва і ўдараіцтва.

Пераапрацоўваць лён мы пачалі яшчэ ў канцы ўборкі зернавых. Тады паставілі на лён неважкія паставаныя звыні чалавек на 5 у брыгадзе. Убраці з поля збожжа. Пачаўся масавы пад'ём трасты. Мы пералючылі на лён не менш 50 процантаў работай сілы. Паставілі задачы і да масавай ўборкі гульбы зладі не менш пазовы ільну. Тады перакочылі на лён 75-80 проц. калгасніц.

Звычайнае ільвозагатоўак супала ў уасавым кампаніем бульбы. Звыні лешых трапальшчыц астаці на ільне. Астатнія прадавалі так: днём на кампаніі бульбы, а ноччу на трапанню ільну на-чарно, рывной—на-бела.

За ільвдзём у нас астаюць ніколі не было. Заўсёды на дзень-два быў звыш наматага ільну, ён атраваўся перад трапаннем. Дабіліся гэлага мы так. Усе мядура сельсовета былі дакладна ўлічаны, кожная дала поўная нагрузка.

У калгасе Тімарэва, напрыклад 6-паргальнае мядура, а ў суседнім калгасе Хамініча імя мядура. Ён быў прымаюван да калгас Тімарэва. Таёсама быў прымаюван калгас Галавачы да калгас Немойта, у якім быў 6-паргальнае мядура. У выніку—калгас Галавачы пры правільнай арганізацыі працы на мядура змог другім у сельсовете, 17 чарася, разлічыцца з дзяржавай, не маючы сваёй мядура.

Масавая работа на мядура ільну даць зусім розныя нумары валокна.

У некаторых калгасках імянуліся недаавадзіце справу штодзёнага праіраваць. Напрыклад, у калгасе Розмыслава. Мы разлікі гэту недаавадзіце. Праіраваць падляла ўсё на ногі. Гультай убацкі, што ён не будзе каваца за стёной ударніка. У выніку—адстаючы калгас выходзіць у рады перадавакоў.

Вось важнейшыя матэрыяльныя стымкулы, якія забяспечылі нам і кугласуатную працу на мядура ільну і трапанню ільну.

Стварыўшы такую зац'каўнасць у атрапоўцы ільну, нам аставалася толькі правільна расставіць сілы, арганізаваць працу на аснове сацыялістычнага сапарніцтва і ўдараіцтва.

Пераапрацоўваць лён мы пачалі яшчэ ў канцы ўборкі зернавых. Тады паставілі на лён неважкія паставаныя звыні чалавек на 5 у брыгадзе. Убраці з поля збожжа. Пачаўся масавы пад'ём трасты. Мы пералючылі на лён не менш 50 процантаў работай сілы. Паставілі задачы і да масавай ўборкі гульбы зладі не менш пазовы ільну. Тады перакочылі на лён 75-80 проц. калгасніц.

Звычайнае ільвозагатоўак супала ў уасавым кампаніем бульбы. Звыні лешых трапальшчыц астаці на ільне. Астатнія прадавалі так: днём на кампаніі бульбы, а ноччу на трапанню ільну на-чарно, рывной—на-бела.

За ільвдзём у нас астаюць ніколі не было. Заўсёды на дзень-два быў звыш наматага ільну, ён атраваўся перад трапаннем. Дабіліся гэлага мы так. Усе мядура сельсовета былі дакладна ўлічаны, кожная дала поўная нагрузка.

У калгасе Тімарэва, напрыклад 6-паргальнае мядура, а ў суседнім калгасе Хамініча імя мядура. Ён быў прымаюван да калгас Тімарэва. Таёсама быў прымаюван калгас Галавачы да калгас Немойта, у якім быў 6-паргальнае мядура. У выніку—калгас Галавачы пры правільнай арганізацыі працы на мядура змог другім у сельсовете, 17 чарася, разлічыцца з дзяржавай, не маючы сваёй мядура.

Масавая работа на мядура ільну даць зусім розныя нумары валокна.

У некаторых калгасках імянуліся недаавадзіце справу штодзёнага праіраваць. Напрыклад, у калгасе Розмыслава. Мы разлікі гэту недаавадзіце. Праіраваць падляла ўсё на ногі. Гультай убацкі, што ён не будзе каваца за стёной ударніка. У выніку—адстаючы калгас выходзіць у рады перадавакоў.

Вось важнейшыя матэрыяльныя стымкулы, якія забяспечылі нам і кугласуатную працу на мядура ільну і трапанню ільну.

Стварыўшы такую зац'каўнасць у атрапоўцы ільну, нам аставалася толькі правільна расставіць сілы, арганізаваць працу на аснове сацыялістычнага сапарніцтва і ўдараіцтва.

Пераапрацоўваць лён мы пачалі яшчэ ў канцы ўборкі зернавых. Тады паставілі на лён неважкія паставаныя звыні чалавек на 5 у брыгадзе. Убраці з поля збожжа. Пачаўся масавы пад'ём трасты. Мы пералючылі на лён не менш 50 процантаў работай сілы. Паставілі задачы і да масавай ўборкі гульбы зладі не менш пазовы ільну. Тады перакочылі на лён 75-80 проц. калгасніц.

Звычайнае ільвозагатоўак супала ў уасавым кампаніем бульбы. Звыні лешых трапальшчыц астаці на ільне. Астатнія прадавалі так: днём на кампаніі бульбы, а ноччу на трапанню ільну на-чарно, рывной—на-бела.

ЗНАТНЫЯ ЛЮДЗІ СЯЧУРЫ

Лешыя сумшышчыцы калгас «Расходзіца» (Сячню) Валатков Іван.

Лешыя сартушчыцы ільну ў калгасе «Хамінічы» (Сячню) Пракаловіч Арына.

Трапальшчыца-ударніца калгас «Мядура» (Немайцянскі сельсавет) Бонаніч Марфа.

Трапальшчыца-ударніца калгас «Мядура» (Немайцянскі сельсавет) Пракаловіч Марфа.

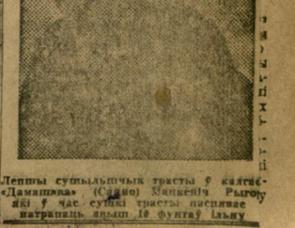
Старшыня і вопытнейшая ільвоваца калгас «Немойта» (Сячурны рай) імя старшыні калгас на ільну Шымкова Ганна. 67 год.

Трапальшчыца-ударніца калгас «Мядура» (Немайцянскі сельсавет) Пракаловіч Марфа.

Трапальшчыца-ударніца калгас «Мядура» (Немайцянскі сельсавет) Пракаловіч Марфа.

Лешыя сумшышчыцы трасты ў калгасе «Дамашніца» (Сячню) Шымкова Рыгор. 45 і 46 год сумшышчыцы трасты паслява трапанню звыш 18 фунтаў ільну.

ПРАВІЛЬНАЯ СУШКА ПАВЫШАЕ ЯКАСЦЬ

Мы хочам падзяліцца вопытам сушкі ільну. Пры пасадцы ў ёўню, трасты треба перш за ўсё добра растрэсці, каб яна не была сіфунта камакі, бо іначай траста будзе праіраваць няроўнамерна і колер валокна будзе няроўны, ды і перапроць можа.

Гэста садзіць трасты таёсама нельга.

Тапіць печку треба паступова, у вольным, мяккім духу. Аляхвыя дрывы — найлепшы. Ад бярэзавых дрывоў хоць і шмат духу, але яны вапніць, колер псеўдзіна. А лавовыя — страляюць, небяспечны, можа пажаць быць, ды і дух смаляты нашытае валокна.

Пору сушкі пачынае так. Пры дзём у ёўню, дух сухі ўжо, сунеш руку ў трасты, пачуваем—суха, напрубеш перамацаць, калі ана ломіцца, значыць гатова.

Буйнейшы лён менш сохне, драбейшы большы. У такім ільне менш пусаты, дух не так лёгка праходзіць.

Вільготны лён треба сумшыць змела, асцярожна, а то вельмі лёгка можа і спарыць.

Вільготны лён треба садзіць на ёўню вельмі рэдка, падправаць паступова, часцей адраўваць.

Калі добра высушаны лён, тады ён добра мвецца, і трапаць жанчынам адна лобата. Ды і якасць валокна значна павышаецца ад правільнай сушкі.

Сумшышчыні калгаснік-ударнік: БАРКОУСНІ (калгас Немойта), Р. МАЦКЕВІЧ (калгас Дамашніца), І. ВАЛАТКОВІЧ (калгас «Расходзіца»).

ТРАПАЛЬШЧЫЦЫ

У калгасіны Кузмініч Насты Пакуль высушу дзве ёўні, 10 фунтаў абтравоць...

— Дык вое ў чым справа, — гаворыць далей Мацкевіч. — Іншыя трапальшчыца дваццаць раз бе на адным месцы — і ўсё да ромна, толькі паласу збівае, валокна кудзеліца, а ўнутры — нямае дама што: настра дый годзе. А ў выніку ад жмені астаецца адзін лішчы. Ёць у нас такія калгаснікі, напрыклад, Кірыкі. Яны едаць, абнаўваюць, скардуюць кудзелю так, што нічога не астаецца ў жмені.

— Добрая трапальшчыца,—працягвае дзея Мацкевіч,— прыкладнае дзея Мацкевіч. — прыкладнае дзея Кузмініч. Яна крыху трапае, потым падтресе, разверне жменьку, на руку палыма, пераверне; зноў трапае, поратресе, абнаўне і гатова. Тут і паласа цэла, і кудзеліца няма. Выхад вільгі і тэмпышаркі. Аліным словам, майстарства... І кончыць.

— Ну як, лёгка Наста, ці так сказаць дзея Мацкевіч?

— Ды яно, капошне, так.

— Правільна, — падтрымлівае і лешыя трапальшчыца калгас «Галавачы», старая Марфа Коначнава.

Іна гаворыць: — Я больш 22-25 фунтаў не вытравяю. Ды менш не даю. Працую не толькі днём, але і ноччу. Почу карысна лёбн, начорна. Валокно палывыць да дня, маславістасці, вагі набярэцца, а днём палычыта трапаці. На работу я выхаджу за сонца, раней за ўсё.

Так працую лешыя ільво-трапальшчыцы калгасу перадавакоў Немайцянскага сельсавета.

— Я магу растлумачыць, бо сам у час сушкі вольныя хвіліны скарыстоваў на трапанню ільну.

— Я магу растлумачыць, бо сам у час сушкі вольныя хвіліны скарыстоваў на трапанню ільну.

— Я магу растлумачыць, бо сам у час сушкі вольныя хвіліны скарыстоваў на трапанню ільну.

— Я магу растлумачыць, бо сам у час сушкі вольныя хвіліны скарыстоваў на трапанню ільну.

— Я магу растлумачыць, бо сам у час сушкі вольныя хвіліны скарыстоваў на трапанню ільну.

— Я магу растлумачыць, бо сам у час сушкі вольныя хвіліны скарыстоваў на трапанню ільну.

ЯК МЫ САРТУЕМ ЛЁН

Ні адна вяжа ільну ў нашых калгасках не ідзе на загатоўку пунт, не траішоўшы генеральную сартуку пасля трапання.

Сартуем мы так. Вязку ільну развіваем. Бярэм адну жменьку і глядзім, які ў не колер, даўжыня, паласа, маславістасці. Кожную жменьку спачатку прыглазім да лонноў рукі, як трапач, потым пшэпцям, як грабейшчыкам, абнаўном кудзеліца часткі, якія пападаюць амаль у кожную жменьку, асабліва ў нявопытных трапальшчыц.

Жменька пачынае блішчэць, як шкло. Яна кладзецца ў адзін гурток. Бярэцца дурга, трэцяя. Зноў глядзіцца, чышца, кладзецца ў свой гурток.

Так раскладзецца лён на 10-12 гуртоў. Потым больш адгародны лён залуаецца. А ўсё-такі а лубой парты ільну гатуны 4-5 выходзіць. Тут быць частка і № 18, частка № 14, 16, 12 і 10.

А каб не сартвала, дык увесь лён пайшоў-бы сама больш у 12 нумар. Самыя высокі нумары прапаі-б. Адна страта калгасу і ніякай карысці дзяржае.

Сартука ільну, пачынаючы з пераблення, расціду, пад'ёму і пасля трапання, павышае якасць валокна не менш, як на 2-4 нумары, а часамі і больш.

Адсартваўшы, треба звязць акуртэнаўную, новалікую выпатку і моцна запінуць у адным месцы, пад жакуці, тонейшай вярочкай. Готыя вярочкі мы ў нас звязем з абжаж, які астаецца пры сартванні.

Ніводная вяжа нашага ільну не была забаракана на загатоўку. І хлеба за лён атрымаці мы шмат, бо лён здаваўся высокакачэсным валокном і трасты, і кожная жменька была лубоўна абнаўлена, абглядана, прычосана і пшэпцана на сваё месца.

Сартушчыцы калгаснік-ударнік: ГАННА ШЫМКОВА (Немойта), АРЫНА ПРАКАЛОВІЧ (Хамінічы).

